

БІЛЬКЕВИЧ Іван Кіндратович (Бялькевич Іван Кандратавіч; 22. 02(06. 03). 1883, м. Воронічі, нині Гроднен. обл., Білорусь — 18. 10. 1960, м. Жданов, нині Маріуполь Донец. обл.) — білоруський мовознавець. Закін. Свіслоц. учител. семінарію (1909). 1915 евакуйований у Саратов. губ. 1919 повернувся на батьківщину. Працював зав. Ворониц. білорус. школи, інспектором білорус. шкіл Слонім. пов. Від серпня 1920 — зав. білорус. відділу Наркомату освіти Білорус. РСР. Закін. Білорус. університет (1925). Від 1927 працював секр. відділу гуманітар. наук в Інституті білорус. культури; н. с. у Словниковій комісії. 1930 звинувач. у націоналізмі й висланий за межі Білорусі. 4 роки працював техніком-нормувальником на лісосплаві (м. Йошкар-Ола, Марій. АРСР). Від 1935 у Азово-Чорномор. краї викладав рос. мову й літературу в Натальїв. серед.

школі, школах м. Маріуполь. 1948–55 — зав. Наук. частини «Азовстальбуду», 1955–58 — інж.-методист Маріупол. філіалу Донец. вечірнього буд. технікуму. Дозволу повернутися в Білорусь не отримав. У 20-х рр. виступав зі статтями з питань культури білорус. літ. мови, з рецензіями на мовознавчі праці. Брав участь у роботі Академіч. конф. стосовно реформи Білорус, правопису та азбуки (1926). Найвизначніше наук. досягнення — «Краёвы слоўнік усходняй Магілёўшчыны» (Мінск, 1970, у співавт.); працював над ним за дорученням Інституту білорус. культури від кін. 1925. Словник — найповніше зібрання східно-білорус. лексики — ілюструє лексику живої нар. мови (бл. 20 тис. вузькорегіональних власне білорус. лексем). Ця праця має велике значення для укладення зведеного словника білорус. нар. говорів, білорус. істор. словника, а також білорус. літ. мови та загальнослов'ян. лінгвіст. атласу.

Основні праці

[Виступленні на Академічній канферэнцыі па рэформе беларускага правапісу і азбукі] // Працы Академічнае канферэнцыі па рэформе беларускага правапісу і азбукі. Мінск, 1927; Слоўнік граматычна-лінгвістычны // Узвышша. 1928. № 2(8).

Рекомендована література

1. Германовіч І. К., Лапаў Б. С. І. К. Бялькевіч і яго слоўнік // Бялькевіч І. К. Краёвы слоўнік усходняй Магілёўшчыны. Мінск, 1970;
2. Бірыла М. В., Крывіцкі А. А. Аб падрыхтоўцы слоўніка [І. К. Бялькевіча] да выдання // Там само;
3. Галіцкі М., Падгайскі Л. Іван Бялькевіч і яго слоўнік // Польша. 1971. № 7.

М. Г. Железняк

Бібліографічний опис:

Бількевич Іван Кіндратович / М. Г. Железняк // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2003. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-40936>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).